

Sisäministeriö
kirjaamo.sm@gov.fi

VN/2135/2023

Opetushallituksen lausunto yksityisen turvallisuusalan koulutusta, ohjausta ja valvontaa selvittävän työryhmän raportista

Sisäministeriö on pyytänyt Opetushallituksen lausuntoa yksityisen turvallisuusalan koulutusta, ohjausta ja valvontaa selvittävän työryhmän raportista. Opetushallitus esittää lausuntonaan seuraavaa:

Raportti avaa hyvin alan taustaa ja työryhmän tavoitteita. Ehdotukset kattavat laajasti erilaiset näkökulmat koulutusvaatimuksista, ohjauksesta ja valvonnasta. Laaja tarkastelu on erityisen tärkeää, sillä alan kehittämiseksi tarvitaan kaikkien toimijoiden panos ja sitoutuminen. Opetushallitus kannattaa ehdotuksia, mutta korostaa samalla, että kaikkia ehdotuksia on hyvä tarkastella eri toimijoiden näkökulmasta huolellisesti, jotta niillä ei aiheuteta ammatillisen koulutuksen sujuvuutta heikentäviä toimia koulutuksen järjestäjälle, opiskelijalle eikä koulutukseen osallistuvalla työelämän edustajalle.

Ehdotetut säädösmuutokset koulutusten minimikestojen kasvattamiseksi tarvitsevat vielä yhteistä pohdintaa ja tarkennusta siitä, minkälaista järjestyksenvalvojien osaamista ehdotetulla muutoksella pyritään vahvistamaan. Järjestyksenvalvojakoulutuksen pidentämistä on hyvä pohtia linjassa kertauskoulutusvaatimuksiin niin, että alalle tulevien ja jo alalla työskentelevien riittävä osaaminen turvataan. Osaamisperusteisella ammatillisella koulutuksella varmistetaan tasalaatuinen osaaminen alan käytännön työssä. Olisikin hyvä vertailla säädösmuutosten suunnittelun yhteydessä vaihtoehtoisia ratkaisuja alan osaamistason tasalaatuisuuden varmistamiseksi. Esimerkiksi voitaisiin harkita, voisiko tietyissä tehtävissä koulutuksen pidentäminen tapahtua säädösmuutosten lisäksi tai sijaan tietyn ammatillisen tutkinnon suorittamisella, kuten vastaavan hoitajan osalta asia on ratkaistu. Tämän lisäksi olisi toivottavaa, että alan yritykset hyödyntäisivät toisen asteen ammatillisen koulutuksen tarjontaa päivittämään ja laajentamaan työntekijöiden osaamista.

Ehdotettua työharjoittelua väliaikaisen vartijan ja vartijan koulutuksen väliin on hyvä tarkastella yhteen ammatillisen koulutuksen lainsäädännön ja ammatillisen koulutuksen osaamisperusteisuuden kanssa. Lähtökohtaisesti ammatillisessa koulutuksessa osaaminen näytetään aidoissa alan työtehtävissä. Olisikin hyvä tarkastella, miten ehdotettu työharjoitteluvaatimus sopisi yhteen työelämässä tapahtuvien näyttöjen kanssa. Myös ammatillisen koulutuksen järjestäjiä on hyvä kuulla tämän ehdotuksen osalta, jotta käytännön toteutukseen liittyvät asiat varmistetaan mahdollisimman toimiviksi. Pakollinen harjoittelu ei saisi myöskään hidastaa vartijakortin sisältävän tutkinnon osan suorittamista kohtuuttomasti, jos harjoittelun järjestämisessä tulee haasteita. Tämä sama huomio pätee ehdotettuun vaatimukseen tulevasta palvelusuhteesta ennen vartijaksi tai järjestyksenvalvojaksi hyväksymistä. Esimerkiksi turvallisuusalan perustutkintoa suorittavalla opiskelijalla vartijan ja järjestyksenvalvojan tutkinnon osat ovat osa laajaa tutkintoa. Näin vartijan tutkinnon osan jälkeen henkilö voikin suorittaa esimerkiksi turvajärjestelmiin liittyvää tutkinnon osaa ja hankkia osaamista joissain muissa kuin vartijan töissä.

Työryhmä tuo esille, että SORA-lainsäädännön mukaisia mahdollisuuksia ei välttämättä aina tunnisteta tai olla valmiita käyttämään. Opetushallitus määrää tutkintokohtaisista terveydentilavaatimuksista ammatillisessa koulutuksessa ja pyrkii löytämään ratkaisuja SORA-lainsäädännön tunnettavuuden kasvattamiseksi. On tärkeää huomioida myös muut mahdolliset keinot puuttua soveltumattomuuteen ja vaihtoehtoisesti pyrkiä puuttumaan

30.11.2023

OPH-4940-2023

soveltumattomuuteen pääsy- ja soveltuvuuskokeiden sijaan opiskelujen aikana, jolloin opettajat pystyvät arvioimaan pidemmällä aikavälillä kuinka hyvin turvallisuusala sopii opiskelijalle. Tähän ehdotukseen liittyvässä jatkovalmistelussa on hyvä tarkastella myös muita toisen asteen ammatillisia tutkintoja, joissa on nähty tarve pääsy- tai soveltuvuuskokeille ja muiden alojen käytäntöjä soveltuvuuden arvioinnista opiskelujen aikana. Näin varmistettaisiin asian eteneminen koko ammatillisen tutkintojärjestelmän osalta yhdenmukaisesti. Pääsy- ja soveltuvuuskokeiden tarpeellisuutta arvioidessa on hyvä myös huomioida, että järjestyksenvalvojaksi koulutetaan myös muualla kuin ammatillisissa oppilaitoksissa, jolloin ammatillisiin tutkintoihin määritellyt kokeet vaikuttaisivat vain osaan alalle tulevista henkilöistä.

Opetushallitus näkee tärkeänä työryhmän ehdottamat yhdenvertaisuuteen liittyvät koulutukset ja teeman vahvistamisen alan eri tehtävissä. Yhdenvertaisuuteen liittyvää koulutusmateriaalia olisi mahdollista hyödyntää jo nyt osana ammatillisessa oppilaitoksessa järjestettävää koulutusta ennen mahdollisia velvoittavia asetusmuutoksia.

Johtaja

Jarkko Niiranen

Yli-insinööri

Tomi Ahokas

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Opetushallituksen asianhallintajärjestelmässä.